

07 – 10 July 2011, Heinrich Böll Stiftung Derneği
Merit Halki Palace Hotel
Heybeli Ada / Istanbul

Türkiye’de Vatandaşlık, Soy ve Din

Baskın Oran

Başlıca kaynak:

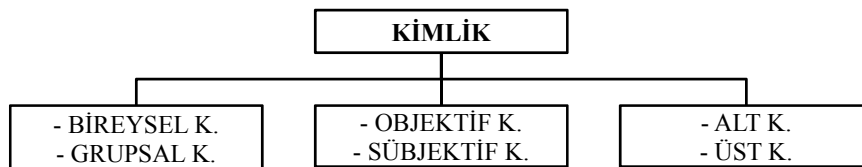
B.Oran, **Türkiye’de Azınlıklar - Kavramlar, Teori, Lozan, İç Mevzuat, İçtihat, Uygulama**, 5. baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008.

baskinoran@gmail.com

www.baskinoran.com

TERMİNOLOJİ

- × **Vatandaşlık**: Birey ile Devleti arasındaki hukuksal bağıdır.
- × **Eşit vatandaşlık**: Başta **soy** ve **din** olmak üzere, vatandaş kavramının cinsiyet, doğum gibi her türlü farklılıklardan arındırılmış olması gerekir.
- × **Ulus-devlet**: Milletini tek bir etnik/dinsel bütün olarak düşünen ve bunu asimilasyon ve/veya etnik-dinsel temizlikle sağlamaya çalışan devlet türüdür
- × **Kimlik**

VATANDAŞ - DEVLET İLİŞKİLERİ VE KİMLİK

	Vatandaş	Devlet	SONUÇ
Durum -1	Üst-kimliği subjektif kimlik olarak kabul	Memnuniyet	GÖNÜLLÜ ASİMİLASYON
Durum -2	Üst kimliği ret	Sert tepki	TRAVMA (ayrılma, katliam..)
Durum -3	Üst-kimliği kabul, Kendi alt-kimliğinde ısrar	Alt-kimliğe saygı ve ülkeye teritoryal üst-kimlik	UYUM ORTAMI
		Asimilasyonda veya kan temelli üst-kimlikte ısrar	ÇATIŞMA

3

ANAYASA'DA VATANDAŞLIK VE KİMLİK

- × Bu nedenlerle, vatandaşlığın/üst-kimliğinin ırk/din esasına değil, tamamen nötr olan **toprak** esasına bağlanması çok önemlidir
- × Ama Türkiye'de durum böyle değildir
- × 1982 Anayasası Md. 66: «Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı herkes Türk'tür»
- × «Türk» nedir?

4

TÜRKLÜK VE SOY

- × 1934'te 2510 s. İskan Kanunu: 6 kez "Türk Irkı".
- × 1940'ların sonuna kadar subay olmak, memur olmak, Avrupa'ya öğrenci gitmek için: "Türk olmak", "Türk soyundan olmak", "Türk ırkından olmak". 1965 sonrası: "TC vatandaşı olmak". Ankara Askerî Baytar Mektebine Talebe Kayıt ve Kabulü» adlı ilanda birinci şart: «A) TC tebaasından ve Türk ırkından olmak»
- × Yasama: 04.05.2004: Vatandaşlık başvurularında: "**Soy durumunun tetkiki ricası...**".
- × Yargı: Şerafettin Elçi **22 ay** bakanlık yaptı (03.01.1978-12.11.1979). → **30 ay** hapis yattı (22.10.1980-29.04.1983; tamamı 4 yıl 7 ay; TCK 142/3'den). Çünkü: "Türkiye'de Kürtler vardır, ben de Kürt'üm".
- × Yürütme: İçişleri Bakanı Meral Akşener, Mart 97, Öcalan'a: "**Ermeni Dölü**". 159'dan (bugünkü 301) takibata uğramadı. Madde ("Türklüğü aşağılamak") Kürt ve Ermeni olan vatandaşları aşağılamayı engellemiyor. C. Çiçek: «İğdir'i aldılar» (Nisan 09).
- × Kasım 2008'de Milli Savunma Bakanı V.Gönül: "**Bugün Rum ve Ermeniler olsaydı milli devlet olamazdık**"
- × Halk: Aralık 2008 Ermenilerden Özür kampanyasında: "**Sende nasıl bir kan var ki böyle bir kampanya başlatıyorsun?**"
- × Hani "Türk Milleti" bütün **etnik** grupları kapsıyordu ve ırk ayrımı yoktu? Bu durumda, Kürtler Türk müdür?
* Evetse, Kürt Sorunu nedir? * Hayırsa, "Türk Milleti" nedir? .

5

TÜRKLÜK VE DİN

- × Gayrimüslimler 1940'lara kadar: Ecanip Defteri.
- × 1941: 20 Kur'a İhtiyatlar, 1942: Varlık Vergisi
- × 1988 Sabotajlara Karşı Koruma Yönetmeliği: "**Memleket içindeki Yerli Yabancılar (Türk tebalı)**".
- × 17.04.1996 İstanbul 2 no'lu İdare Mahkemesi: "**Yabancı uyruklu TC vatandaşı**"
- × →Şubat 07: 625 s.k. md.24/2 "**Türk soyundan ve TC uyruklu başmüdür yd.**".
- × 1971, 74, 75'te Yargıtay : "**Türk olmayanların...**". Sonuç: Müslüman vakıf mallarına dokunmazken, gayrimüslim vakıf malları gaspedildi ("36 Beyannamesi"). 4 kere kanun değiştirildi (2002-2008), mallar geri verilmiyor. Bugün de bitmiş değil. Tek çare AİHM.
- × 17.yy ortasında Müslüman olmuş insanların torunlarına eski komünistlerimiz bile "Sabetaycı" diyerek ayırıyor. Bir insanın Müslüman sayılabilmesi için kaçınıcı yüzyılda Müslüman olmuş olması lazım?
- × **Gayrimüslim** tek bir diplomat, kaymakam, nüfus müdürü, polis memuru, MİT mensubu, vergi müdürü, subay, astsubay, tapu memuru, nüfus memuru, vs. yok
- × Hani "Türk Milleti" bütün **dinsel** grupları kapsıyordu ve din ayrımı yoktu? Bu durumda gayrimüslimler Türk müdür?

* Evetse, bu örnekler nedir? * Hayırsa, "Türk Milleti" nedir?

Laik bir ülkede bunlar nasıl oluyor?

6

KAFALAR ÇOK KARIŞIK

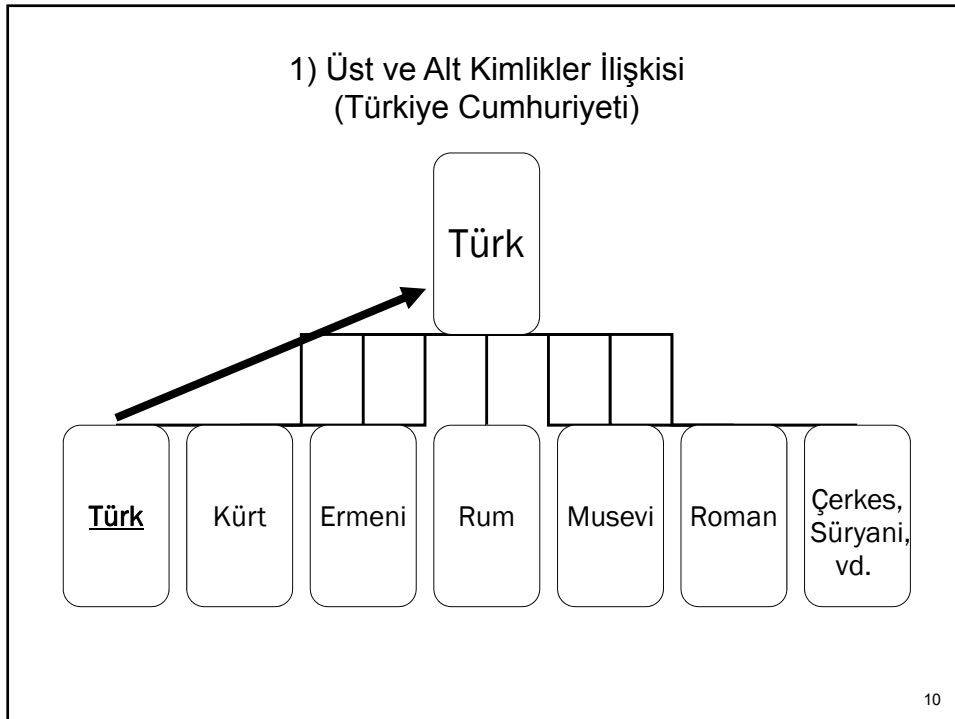
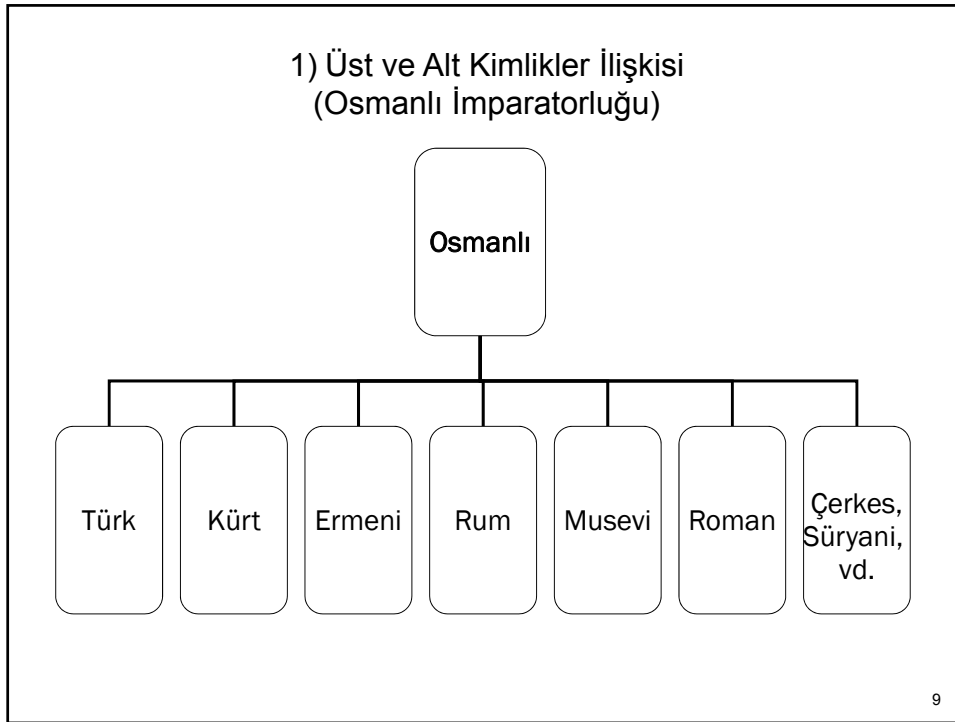
- × Ekim 04: Azınlık Raporu: “Üst kimlik Türk değil, Türkiyeli olmalıdır” – **“Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik”**ten 5 yıl istemi.
- × 19 Ocak 2007: Hrant Dink cinayeti. **“Hepimiz Hrant’ız”**a karşılık: **“Hepimiz Samast’ız”**
- × Nisan 07’deki Malatya gayrimüslim katliamı davasında Aralık 07: 32 klasör. 8’i davayla, 24’ü misyoner faaliyetleriyle ilgili. Türkiye’de misyoner faaliyeti yasak mı? Dinini yaymak yasak mı? Yasaksa, Diyanet İşleri Bşk. nedir?
- × 19.07.07: Kürtçe kaset, 6 ay. Oysa Yargıtay 3 ay önce serbest bırakmıştı (27.04.07).
- × 23.11.07, Eren Keskin, “Kürdistan”, TCK 216, 10 ay istemi.
- × 22.01.08, Yargıtay: “1 milyon Ermeni ve 30.000 Kürt öldürüldü diyen O.Pamuk’a bütün Türkler tazminat davası açabilir” (20.11.07,)
- × M. Alınak, q, x, w = 6 ay hapis (1928 t, 1353 s. “Türk harflerinin kabulü ve tatbiki hk. kanun”). Ama Diyarbakır Savcılığı: «Latin harfleridir, yol işaretlerinde kullanılabilir» (01.11).
- × KCK’lılara Kürtçe savunma yasak. Oysa iki Urfa mahkemesi: «Kürtçe savunma yapılabilir» (12.10 ve 01.11)
- × Mart 2011: Doç. İsmail Beşikçi’ye «Qandil» yazmaktan 15 ay hapis istemi. **Bu durumda mesela www.icisleri.gov.tr veya www.tsk.tr kaç yıl hapis yer?**
- × Türk = Kürt ve Gayrimüslim karşıtı ? Türk = Etno-Dinsel kavram ?
- × Müslüman olmayan Türkiye’de Türk sayılmaz
- × “Beyaz” Türk = LAik + HANefi + SÜnni + MÜslüman + Türk ? LAHASÜMÜT .

7

KAFA KARIŞIKLIĞININ TEMEL NEDENLERİ

- 1) Ulus-Devlet’te Üst kimlik-Alt kimlik ilişkisi
- 2) Sevr Paranoyası
- 3) Millet-i Hakime ideolojisi
- 4) Hızlı çağdaşlaşma.

8

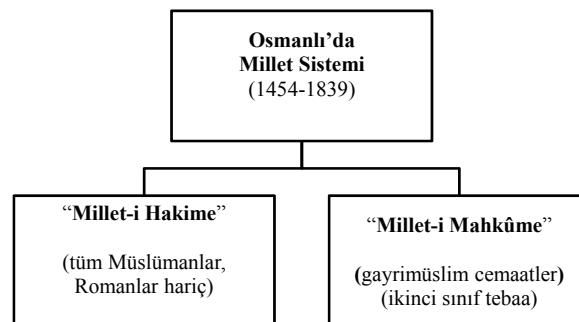
2) SEVR PARANOYASI

- × 3 sebep:
 - + Küreselleşmeye (AB reformlarına) tepki
 - + Zombilerden korku
 - × Ermeni sorunu
 - × Kürt sorunu
 - × İslam sorunu
 - × Kıbrıs sorunu
 - + Ayrıcalıkları yitirme korkusu
- × Sonuç: Sevr Paranoyası
 - + “Hıristiyan ve emperyalist Batı bizi parçalıyor”
 - + “İslamcılar bize türban taktıracak”
 - + “Bütün bunlar demokrasi yüzünden oluyor. Ordu göreve!”.

11

3) “MİLLET-İ HAKİME İDEOLOJİSİ”

- × Bu zihniyet, TC’de de devam etti. Ezilen ve dışlananlar arasında bile. Nitekim:
- × Kürtler (ve Aleviler): “Azınlık değiliz; esas ve kurucu unsuruz”. Bu, etnik milliyetçilik değil, Millet-i Hakime ideolojisi sonucu
- × Farkında olmadan, bir etno-dinsel slogan
- × Olay, TC’nin kuruluşundan itibaren başladı.

12

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞUNDA MİLLET-İ HAKİME İDEOLOJİSİ

- × Türkiye Cumhuriyeti de, ta işin başından, Türk=Müslüman'ı kabul etti.
- × 1924 Anayasası Md. 88 **taslağı**: «Türkiye ahalisine, din ve ırk farkı olmaksızın Türk denir»
- × Yasalaşan madde: «Türkiye ahalisine, din ve ırk farkı olmaksızın, **vatandaşlık itibariyle Türk denir**»
- × «Vatandaşlık itibariyle Türk» ne demek?
- × H. S. Tanrıöver: «Yabancı şirketlerden [TC vatandaşı] Rumları ve Ermenileri çıkarttırmaya çalışıyoruz. O vakit bize 'Meclisinzden çıkan kanuna göre bunlar Türktür' derlerse ne cevap vereceğiz? Bir hakikat vardır: Onlar Türk olamazlar»
- × Yani, gayrimüslim TC vatandaşları «hakiki Türk» değildir. Dinleri nedeniyle, olamazlar da.
- × Ama Kürtler Müslüman oldukları için, «Türk yapılabilir» kategorisindedir. «Müstakbel Türk»dürler
- × Bu nedenlere TC'de gayrimüslimlere **etnik-dinsel temizlik**, Kürtlere ise **asimilasyon** uygulanmıştır.
- × Kürtlerin bir bütün olarak asimile edilebilir olmadığı anlaşıldığında da, Genelkurmay Başkanı bu halkı Mart 2005'te «**Sözde Vatandaş**» ilan edecektir (Kaynak: Mesut Yeğen, *Müstakbel Türk'ten Sözde Vatandaş*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2006).

13

4) HIZLI ÇAĞDAŞLAŞMA

	Osmanlı İmparatorluğu	T.C. 1. Çağd. Dalgası (1920 ve 30'lar)	T.C. 2. Çağd. Dalgası (2001-2004, 2008...
DEVLET BİÇİMİ	Memalik-i Şahane (yarı-feodal imp.)	Ulus-devlet (Milli Güvenlik Devleti)	Demokratik Devlet (İnsan Hakları Devleti)
TOPLUMUN TEMELİ	Ümmet	Millet	Birey (sivil toplum)
BİREYİN DURUMU	Sultan'ın tebaası	Vatandaş («Mecburi»)	Vatandaş («Gönüllü»)
ÜST-KİMLİK	Osmanlı (Müslüman)	Türk (Müslüman) (Etno-dinsel kimlik)	Türkiyeli (Teritoryal kimlik) ¹⁴